

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi
pekka.lukkarinen@ym.fi

20.1.2017

Suomen Arkkitehtiliiton lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen käyttöturvallisuudesta ja luonnoksesta ohjeeksi rakennuksen käyttöturvallisuudesta

Viite: Lausuntopyyntö 22.11.2016, Dnro YM006:00/2016

Ympäristöministeriö on pyytänyt Suomen Arkkitehtiliiton lausuntoa rakennuksen käyttöturvallisuutta käsittelevästä asetusluonnoksesta ja ohjeluonnoksesta. Uusi asetus ja ohjeina julkaistavat suositukset ovat osa Suomen Rakentamismääräyskokoelman kokonaisuusuudistusta. Lausunnolla oleva käyttöturvallisuusasetus korvaa nykyisen rakennuksen käyttöturvallisuudesta annetun ympäristöministeriön asetuksen (Suomen Rakentamismääräyskokoelman osa F2, 2001) rakennuksen käyttöturvallisuutta koskevat säännökset.

Asetuksesta on ehdotettu muutettaviksi portaisiin, kaiteisiin ja käsijohteisiin liittyviä määräyksiä sekä törmäämiselle alttiiden lasirakenteiden vaatimuksia. Suomen Arkkitehtiliitto keskittyy lausunnossaan kommentoimaan näitä kohtia.

Yleistä

On erittäin hyvä, että oleellisesti toisiinsa liittyviä käyttöturvallisuus-, paloturvallisuus- ja esteettömyyssäännösten asetusluonnoksia päästään tarkastelemaan kokonaisuutena. Se helpottaa lausunnon antamista. Kokonaistarkastelussa on ollut myös se, mitkä asiat ovat määräys- ja mitkä asiat ohjetasolla. Tämä selkeyttää käytäntöjä ja poistaa turhaa tulkinnanvaraa. Erityisen tarpeellista on ollut selkeyttää eroa uudisrakentamiseen ja käyttötarkoituksenmuutoksen käytännöissä. Lausunnolla oleva ehdotus antaa lisää joustavuutta käyttötarkoituksenmuutoksiin.

Asetusluonnokseen on jäänyt kohtia, joissa tarvitaan tarkempaa ohjeistusta. Mitä tarkoitetaan esimerkiksi portaan pintamateriaalilla, joka ”ei ole liukas”? Ohjeita voisi selkeyttää myös käyttämällä kuvitusta.

3 § Sisäportaan mitoitus

Kolmannessa momentissa on määrätty, että kiertävän portaan sisäreunassa etenemän on oltava vähintään 100mm. Välittömästi tämän jälkeen asetustekstissä määrätään erikseen etenemän mittaamisesta vain poistumistienä käytettävien portaiden osalta. Jää epäselväksi, koskeeko tämä sisäreunan etenemävaatimus myös edellä mainittuja kierreportaita. Mikäli määräys koskee asunnon sisäisiä portaita, normaalit keskitolpalliset teräs- ja ehkä myös betonirakenteiset kierreportaat eivät ole enää lainmukaisia. Tämä tuskin on tarkoitus, joten sanamuotoa pitäisi tarkentaa.

4§ Ulkoportaiden mitoitus

Sisäportaiden ja ulkoportaiden erottaminen omiksi kohdiksi selkeyttää määräyksiä ja ohjeita.

Asetusluonnoksessa on esitetty katettujen tai lämmittämättömien ulkoportaiden etenemäksi vähintään 320 mm. Muistiolounnoksessa sama mitta on 300 mm. Kumpi on oikein?

6 § Rakennetun rakenteen kaide

On hyvä, että kaiteen sijasta annetaan mahdollisuus käyttää muita järjestelyjä, joilla putoaminen voidaan estää (momentti 3). Tästä huolimatta pykälän nimenä pelkkä ”kaide” olisi yksiselitteisempi ja parempi.

8 § Käsijohde

Pykälän ensimmäisessä momentissa on esitetty, että käsijohde ulotetaan vähintään 300 mm syöksyn alkamis- ja loppumiskohdan ohi. Kategorisena määräyksenä tämä on suunnittelun kannalta hankala. Voiko määräystä tarkentaa niin, että se koskisi vain julkisia ulko- ja sisätiloja sekä liike- ja palvelutiloja? Sitä ei tulisi soveltaa kategorisesti asuntojen sisäportaaseen eikä hissillisiin rakennuksiin.

Toisessa momentissa esitetään, että yli 2400 millimetrin levyisissä portaissa ja luiskissa käsijohde on sijoitettava myös keskelle. Koskeeko tämä vaatimus esimerkiksi asuinkerrostalotontin sisäisiä järjestelyjä? Koskeeko se myös muutaman portaan tasoeroja? Määräys on tärkeä erityisesti tiloissa ja paikoissa, joissa liikkuu paljon ihmisiä esimerkiksi massatapahtumissa. Kaikkia tilanteita kattavana määräyksenä esitys tuntuu aika ehdottomalta. Voisiko tämä olla ohje? Määräys tulee joko muotoilla ja oheistaa tarkemmin tai selkeästi toteuttaa määräyksenä ainoastaan paikoissa, joissa tulee liikkumaan ihmismassoja.

10 § Lasirakenteet

Aikaisemmin lasirakenteissa on riittänyt 6 mm lasi. Onko lasirakenteista syntynyt ongelmia vai mihin esitetty kiristys pohjautuu? Määräys johtaa käytännössä siihen, että kaikki 700 millimetrin alapuolelle ulottuvat lasit tehdään jatkossa turvalasista.

12 § Ovet ja portit ja 13 § Kulkukorkeus

Käyttöturvallisuusohjeissa on todettu, että kynnykset luovat kompastumisriskin ja välttämättömät kynnykset tulee tehdä mahdollisimman matalina. Poikkeuksena voi kuitenkin mainita, että esimerkiksi ei-julkiseen käyttöön suunnitellussa savusaunassa kynnyks voi olla korkeampi. Sama poikkeus voisi koskea savusaunan oviaukkojen korkeutta, joiden tulee olla määräyksessä esitettyä matalampia, jotta savu ei karkaa ulos. Ehdotamme, että ainakin savusaunoissa saa poiketa oven kamana- ja kynnysmääräyksestä.

15 § Ajoväylä ja pysäköintialue

Pykälän kolmannessa momentissa säädetään, että huoltoajoneuvojen reitti on oltava sellainen, ettei ajoneuvo joudu peruuttamaan piha-alueella. Peruutuskielto on turvallisuuskäytännöstä aiheellinen tavoite, mutta velvoittavana liian tiukka ajatellen esimerkiksi Helsingin kantakaupungin ahtaita tontteja. Asia tulee siirtää ohjeiden puolelle tai lieventää toteamuksella ”ilman erityistä syytä”. Tämä antaisi rakennusvalvonnalle harkintavaraa.

Helsingissä 20.1.2017

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry

Heini Korpelainen,
rakennussuunnittelutoimikunnan sihteeri